

Ustica

Ustica is een meest afgelegen Italiaanse vulkaaneiland in de Tyrrheense zee. De oppervlakte is ongeveer 8,65 vierkante kilometer. Het heeft een lengte van 3,5 kilometer en een breedte van 2,5 kilometer en telt ongeveer 1335 inwoners. Het ligt ruim 52 kilometer ten noorden van de kliffen van Capo Callo bij de Siciliaanse stad Palermo. De 'hoofdstad' ligt aan de oostpunt van het eiland en luistert naar de dezelfde naam als het eiland zelf; Ustica dus. De naam Ustica komt van het Romeinse woord 'ustum' wat zoiets als zwartgeblakerd betekend. De naam dankt het eiland aan de pikzwarte rotsen waaruit de grond bestaat. Liefkozend wordt het eiland ook wel de perla nero (zwarte parel) genoemd.

Het eiland wordt sinds 1500 jaar voor het begin van onze jaartelling bewoond. Eerst waren het de Feniciërs die het bewoonden. Later dumpten de Grieken er maar liefst 6000 soldaten die aan het muiten waren geslagen. Vanwege het gebrek aan voedsel en water stierven zij allen. In de Middeleeuwen werd er een benedictijns klooster op het eiland gesticht. Doordat dit klooster keer op keer werd geplunderd was het geen succes. Toen in de achttiende eeuw de Bourbons aan de macht kwamen in het zuidelijke deel van Italië werd de herbevolking van het eiland gestimuleerd. Gezinnen die vanaf het jaar de maand maart in 1761 naar het eiland vertrokken kregen gratis landbouwgrond en vrijstelling van belasting. Vanaf Lipari vertrok daarop een grote groep boeren naar Ustica. Zij koloniseerden het eiland door hutten te bouwen en lichte verdedigingswerken op te bouwen. Een jaar later echter plunderden de Turken het eiland na een korte strijd die slechts door 2 kolonisten werd overleefd. Hierna werden degelijkere verdedigingswerken als forten op het eiland gebouwd. Deze bodem plaats aan maar liefst 250 soldaten. Toen de veiligheid gegarandeerd was trokken er wederom boeren van Lipari naar het eiland. Zie hielden zich voornamelijk bezig met de landbouw en visserij. De bevolking groeide tot ongeveer 3.500 halverwege de negentiende eeuw. Vanwege de overbevolking en de relatief hoge kosten van landbouw op Ustica vertrokken er steeds meer mensen. Vooral naar de Verenigde Staten. Doordat het eiland zo afgelegen ligt werden er in het begin van de twintigste eeuw criminelen en politieke gevangenen naar het eiland verbannen. Dit natuurlijk tot ongenoegen van de lokale bevolking. Tijdens de fascistische periode in Italië werden tegenstanders van Mussolini naar het eiland verbannen. De bekendste banneling was vanaf het jaar 1926 het communistische parlamentslid Antonio Gramsci.

De landbouw speelt tegenwoordig nog slechts een kleine rol voor de Usticesi. Behalve olijven en druiven worden er geen producten op het eiland verbouwd. Wel is er nog een rol voor de visserij. Vissers verkopen de 's nachts gevangen

vis op het dorpsplein van de hoofdstad Ustica. Veel belangrijker is het toerisme. Vooral onder duikers is het eiland super populair. Sinds het jaar 1986 is het gebied rond Ustica riserva marina, een onderwaternatuurreservaat. Het water is helder (tot 15 meter zicht) en er is een grote verscheidenheid van vissen en koraal en er is absoluut geen vervuiling. Hierdoor is het het belangrijkste beschermde stuk zee van Italië.

Het dorp Ustica ligt tegen de helling van het eiland. De meeste huizen zijn prachtig beschilderd. Dit is een gevolg van een elke twee jaar terugkerende frescowedstrijd, waarbij de huizen gebruikt worden. Vooral rond het dorpsplein, Piazza Capitano Vito Longo, vind je deze huizen. Op het hoogst gelegen deel van het plein staat de kerk van Ustica, deze is gewijd aan de patroonheilige van het eiland; Bartolomeus. Het grote gebouw hier vlakbij is het gemeentehuis, Pallazo del Comune. In de gerestaureerde achttiende-eeuwse uitkijktoren Torre Borbonica del Santa Maria vind je het onderwaterarcheologisch museum met vondsten uit de zee rondom Ustica. Op de heuvel Rocca Falconiera staat een gerestaureerd fort; Fortino de la Falconiera. Hier vind je een tentoonstelling over de geschiedenis van het eiland en de geologie ervan.

Vanuit de haven van het dorpje Ustica kun je verschillende rondvaarten maken. Zo is er een boot met een doorzichtige bodem, waardoor je het onderwaterleven kunt aanschouwen. Een andere rondvaart, die ook met kleine vissersbootjes te doen is, gaat rondom het eiland. Hierbij doet de boot kleine baaien en grotten aan. De grotten luisteren naar namen als Azzurra (blauw), Barche (boten), Pastizza, Segreta (geheim) en Verde (groen).

Zandstranden kent het eiland niet. Tussen de stijl aflopende rotsen is het echter wel mogelijk de zee in te gaan. Gebruik hierbij wel schoeisel. De rotsen kunnen soms erg heet en/of scherp zijn. In de zee liggen vaak zee-egels. Het spreekt voor zich dat je daar beter niet met blote voeten op kunt gaan staan. Voor uitgebreid zonnen is het eiland niet geschikt.

Voor wandelaars is het eiland het bezoeken waard. Er zijn verschillende wandeltochten te maken. Bijvoorbeeld tegen de helling van de Calvario. Hierbij krijg je een prachtig uitzicht over het eiland en de zee. Ook kent het eiland een grote verscheidenheid aan begroeiing. Er is een bos. Eventueel kan tijdens de wandeling gebruik worden gemaakt van een muilezel, welke op verschillende plaatsen worden verhuurd in het dorpje.

In de zomermaanden verblijven er soms wel 5000 toeristen gelijktijdig op het eiland. Het is dan verschrikkelijk druk op het dorpsplein, aan de barretjes, in de disco's, in de restaurants en in de hotels. In de zomer verdienen de

eilandbewoners hier hun geld, waarvan ze de rest van het jaar leven. De onmogelijkheid om te vluchten zorgt er voor dat er op Ustica nauwelijks criminaliteit heerst. Ook de massale komst van toeristen heeft dit tot op heden nog niet met zich meegebracht.

Werkelijk alles op het eiland moet met de boot vanuit Sicilië aangevoerd worden. Van drinkwater tot bouwmaterialen voor de huizen. Bij slecht weer komt er soms dagen achter elkaar geen boot. Dan moeten de bewoners zich behelpen met de spullen die ze in voorraad hebben. Gelukkig helpen de bewoners elkaar in deze tijden, zodat mensen niet in nood raken. Gevolg van de schaarste aan goederen is dat de prijzen op het eiland erg hoog zijn.

Op het eiland zijn een aantal hotels en pensions. De hotels zijn over het algemeen van toeristenklasse en bieden vaak niet meer dan een slaapplek en sanitair. Wel beschikken de hotels over zonneterrassen en zwembad. Vooral het hotel Grotta Azzurra is populair.

Ustica is per boot te bereiken vanaf Palermo op het eiland Sicilië. De maatschappij Siremar voert een dienstregeling uit met draagvleugelboten (aliscafi) uit. De overtocht gaat in de zomermaanden drie maal per dag, duurt ongeveer 5 kwartier en kost EUR 19,30 per retour. Daarnaast is het tweemaal daags mogelijk om met de gewone ferry de overtocht te maken. Dit kost EUR 12,30 per retour. De ferry doet ongeveer twee-en-een-half over de overtocht vanuit Palermo. Vanuit Napels is het vier maal per week mogelijk de overtocht per draagvleugelboot van Ustica Lines te maken. Deze overtocht neemt ongeveer 4 uur in beslag en kost EUR 66,- per enkele reis.

Op 27 juni 1980 vond er dicht bij het eiland een vliegramp plaats (Disastro di Ustica). Hierbij stortte een DC-9 van de maatschappij Aerolinee Itavia, onderweg van Bologna naar Palermo, onder verdachte omstandigheden in zee. Hierbij kwamen alle 81 inzittenden om het leven. Het onderzoek naar het ongeval werd in het jaar 2007 gestaakt, omdat het niet opgelost kon worden. Er zijn verschillende complottheorieën over het ongeluk. Zo zou het vliegtuig per ongeluk zijn neergeschoten door NAVO-piloten, die dachten een Libische MIG-23 te achtervolgen. Maar liefst twaalf mogelijke getuigen en verantwoordelijken kwamen hierna onder verdachte omstandigheden om het leven. Hierdoor is de oorzaak van de crash nooit boven water gekomen.